

Újlaki Hangok

www.ujlakitemplom.hu

Iskolakezdés a Család Évében

Az új tanév kezdete lehetőséget ad arra, hogy az iskoláink helyzetét, a tanítással és neveléssel kapcsolatos feladatainkat újragondoljuk. Ennek az újragondolásnak a sajátos szempontját ebben az évben a család adja meg. Korunk válságos helyzetét látva megkérdezhetjük: Milyen segítséget adhat az iskola a családnak és család az iskolának?

Szinte közhelynek számít, ha azt mondjuk: a családi élet válságban van. Egyre kevesebben kötnek házasságot, a házasságok több mint fele felbomlik, és egy családban átlagosan alig több mint egy gyerek születik. Ez a helyzet nem felel meg sem az egyén, sem a társadalom javának, ezért az iskolának a tanításon kívül nagy hangsúlyt kell helyeznie a nevelésre, különösen az erkölcsi nevelésre. Ennek sokféle módon kell megvalósulnia. A leghatásosabb a tanárok erkölcsi példája. A szerzetesek ezért gyakran mondják: „*Azzal nevelünk, amink van, és amik vagyunk*”. A személyes példán kívül a tanároknak vállalniuk kell, hogy a legfontosabb erényekről nyíltan beszéljenek tanítványaikkal. Ilyen erények az őszinteség, a hűség, a tisztaság, a szeretet helyes értelmezése, ami elsősorban nem érzelmi kötődést, hanem jóakaratot és áldozatvállalást jelent. Emlékszem, hogy a hatvanas évek közepén, egy állami középiskolában a fiúk-lányok kapcsolatáról, a szerelemről beszélgettünk. Fiatal osztályfőnöknőnk nem tiltott minket ettől, de példákra hivatkozva felhívta a figyelmünket arra, hogy a tisztaság nagy érték, és sokat veszítünk azzal, ha a test csábításának engedünk. „Értéketikai” érvelése mindannyiunk számára meggyőző volt.

Hiba lenne, ha iskolakezdekőskor csak az iskolák feladatairól szólnánk. A család sokat tehet azért, hogy az iskolákban az értékekre való nevelés hatékony legyen. Az egyik legfontosabb etikai elv az, hogy a tanárok tekintélyét

a szülőknek nem szabad csorbítaniuk, mert ezzel a gyerekek szemében nem csak a tanár, hanem a nevelés is hitelét veszti. Fontos az is, hogy tanulók az iskolában hallott értékek megvalósulását elsősorban otthon, a családi

életben tapasztalják meg. Az őszinteség, a hűség, az igazmondás, a megbocsátás erényeinek gyakorlásában a szülőknek példát kell mutatniuk gyermekeiknek. Enélkül mindaz, amit az iskolában hallottak, csak „tananyag” marad számukra. A gazdasági válság következtében a gyerekek ún. „szociális érzékenységének” kialakítása különösen fontos. A tehetősebb szülőknek ügyelniük kell arra, hogy a vagyoni különbségek az öltözködésben, az étkezésben ne legyenek harsányak, ugyanakkor

gyerekeiknek meg kell tanulniuk, hogy figyelmes szeretettel segítsék azokat, akik rosszabb helyzetben vannak. Vannak olyan események is, amelyek komoly anyagi nehézséget okoznak nem csak a szegényeknek, hanem az átlagos életszínvonalon élőknek is. Egy bál vagy egy nagyobb kirándulás megbillentheti a család egyensúlyát. Erre több megoldás is lehet: szerénység és visszafogottság a tervezésnél, vagy a gazdagabb családok áldozatvállalása. Mint középiskolai hittantanár többször hallottam arról, hogy ilyen esetekben a tehetősebb szülők névtelenül hozzájárultak a szegényebbek kiadásaihoz.

Témánkat összefoglalva elmondhatjuk, hogy a gyermeknevelés szempontjából az iskola és a család céljai közösek: az emberi természetnek megfelelő keresztény értékrend továbbadása, amely a gyermekek javát szolgálja, és amely által a társadalom is gazdagabbá válik. Az iskolaév kezdete jó lehetőség arra, hogy ezt a célt közösen újragondoljuk, és együttműködjünk a cél megvalósítása érdekében.

A Szentírást sokféleképpen lehet olvasni. Olvassuk úgy, hogy a nekünk szóló üzenetet keressük benne. (Egy négyrészes sorozat utolsó része.)

JÓNÁS JÖVENDÖLÉSE - 4. fejezet

1 Nagy szomorúság vett erőt erre Jónáson; haragra gerjedt, **2** és könyörgött az Úrhoz és mondta: »Kérlek, Uram, vajon nem erre gondoltam-e akkor, amikor még otthon voltam? Ezért menekültem sietve Tarzusba, mert tudtam, hogy kegyes és irgalmas Isten vagy, türelmes és nagyirgalmú, aki megbánod a rosszat. **3** Így hát, Uram, kérlek, vedd el az életemet tőlem, mert jobb nekem a halál, mint az élet.« **4** Mondta erre az Úr: »Azt hiszed-e, hogy jogos a te haragod?«

5 Jónás aztán kiment a városból, és a várostól keletre letelepedett, és ott hajlékot készített magának, és leült alatta az árnyékban, hogy lássa, mi történik a várossal. **6** Erre az Úr Isten repkényt növesztett, és az Jónás feje fölé kúszott, hogy beárnyékolja fejét és megvédelmezze, mert elbágyadt. Jónás nagyon megörvendett a repkénynek.

7 Másnap hajnalhasadtával az Úr egy férget rendelt oda, és az megszúrta a repkényt, úgyhogy az elszáradt. **8** Mikor aztán felkelt a nap, az Úr forró, égető szelet rendelt oda, a nap pedig rátűzött Jónás fejére. Olyan rosszul lett, hogy a halált kívánta magának, mondván: »Jobb nekem meghalnom, mint élnem!«

9 Mondta ekkor az Úr Jónásnak: »Azt hiszed-e, hogy jogos a haragod a repkény miatt?« Mondta: »Jogos a haragom mindhalálig!« **10** Mondta ekkor az Úr: »Te bánkódsz a repkény miatt, pedig nem dolgoztál érte, nem nevelted; egy éjszaka támadt s egy éjszaka elpusztult; **11** és én ne irgalmazzak Ninivének, a nagy városnak, amelyben több mint százhuszezer ember van, aki nem tud különbséget tenni jobb és balkeze között, és számos állat?«

Lám! Jónás milyen pontosan tudja, hogy milyen az Isten! Fel is sorolja: kegyes, irgalmas, türelmes. A büntetés csak a végső eszköz, ha már semmiképp nem kerülhető el. Ezt Jónás pontosan tudja, de nem ért vele egyet! Micsoda dolog az, hogy megkegyelmez ennek a borzasztó városnak! Én, Jónás nagyonis jól tudom, hogy ezek, EZEK mit érdemelnek!

Ijesztő, hogy ebben a néhány sorban Jónás kétszer is megharagszik Istenre. A kegyes, irgalmas, türelmes Istenre! Jónás megint meg akar lépni Isten elöl. Meg akar halni, mint ahogy a viharban is a halált választotta. Istennek azonban fontos Jónás is. Ott látja a prófétáját, amint lesi a dombtetőről a várost, hogy hátha mégis leszáll a tűz az égből, mint Szodomára és Gomorrára. Nőtt egy növény, ami árnyékot adott, Jónást nem fenyegette a napszúrás. De Isten rendelésére a repkény elszáradt, Jónás pedig már megint halálát kívánta, immár harmadszor a történetünkben. És most már ki is mondja, hogy haragszik Istenre. Nem tudjuk, mi volt Jónás válasza az Isten szelíd magyarázatára, talán megértette azt, hogy Isten a bűnöst is szereti, örömmel bocsát meg a bűnbánónak.

Hogyan gondolkozunk mi? Jézusnak van egy példabeszéde a búza között növekvő konkolyról, amit a buzgó szolgák ki akarnak gyomlálni. Hát nincsen igazuk? Elveszi a vizet, a tápanyagokat az értékes növénytől, – ki kell irtani, ez lenne a helyes magatartás. Szerintünk. De Isten ezt nem így gondolja.

Mert hátha ... hátha az a terméketlen fügefa is termést hoz egyszer, az Isten irgalmas szeretete ott van a bűnös sarkában, – hátha egyszer utoléri. Vagy a farizeus és a vámos esete a templomban. Vagy az idősebb testvér a tékozló fiú példabeszédében. Mi, a 99 el-nem-kóborolt bárány irigyeljük a századiktól a megmenekülés kegyelmét? Ez nagyon súlyos véték, és Isten mentsen meg bennünket attól, hogy a kegyelmet irigyeljük másoktól.

Valahol olvastam, elgondolkodtató. Az ítéletkor, amikor Jézus parancsára szétválasztják a jókat a gonoszoktól nagy meglepetésben lesz része az üdvözülteknek. Nagyon fognak csodálkozni, hogy kik nincsenek köztük. De a legnagyobb csodálkozást az fogja kiváltani, hogy ki mindenki van velük. Kérjük az Urat, adja meg nekünk azt a kegyelmet, hogy ne hasonlítgassuk magunkat idősebb testvér szerepében a tékozló fiúhoz, farizeusként a hátul imádkozó vámoshoz, hanem alázattal kérjük minden ember számára az üdvösséget. Ne gondoljuk, hogy Jónásnak igaza volt! A bosszúálló Istent ne követeljük, mert vajon ki mondhatja magát igaznak? A házasságtörő nő megkövezésénél Jézus azt mondja, az dobja rá az első követ közületek, aki bűn nélkül van. Mindenki eloldalog, mert Jézuson kívül bűn nélkül csak Szűzanya élt.

„Két budai ló-vasut építésére kért engedélyt a miniszteriumtól egy újabban helybeli vállalkozókból alakult társaság. Az első párhuzamos pályavonal Ó-Budára vezetne, a másik az alaguton át az aréna és a pályaudvar mellett a városmajoron át a Laszlovszky-laknál állapodnék meg. A vállalkozók készek a községnek a vasutat 36 év után átengedni és addig évenként 1000 ft. hasznóbért fizetni.”

Vasárnapi Ujság, 1867. szeptember 8., 449. oldal

Újlaki emlékek nyomában (XXI.)

A városfejlődés egyik legjellegzetesebb vonása a közlekedési hálózatok kiépülése. Az elsőként Párizs utcáin (1662) megjelenő omnibusz később Európa nagyvárosaiban, így Pesten is feltűnt (1832). A társas kocsik megindulását a budapesti közösségi közlekedés kezdetének tekintik. Három évtizeddel később azonban vetélytársa támadt: a lóvasút.

A főváros főúthálózatának legnagyobb múltra visszatekintő vonalai a jobb parti városrészben, elsősorban Óbudán találhatók. *Nevezetes dátum, hogy a Budai Közúti Vaspálya Társaság (BKVT) 1868. május 18-án megnyitotta a Lánchíd-budai hídfő – Újlak viszonylatú lóvasúti járatát.* Ez képezte Óbuda, a feltörekvő mezőváros akkori tömegközlekedésének alapját, illetve az 1888-ban indított Filatorigát-Szentendre HÉV vonal, melyet 1895-ben MÁV tulajdonú vágányon hosszabbítottak meg a Pálffy térig.

A Zsigmond (ma Frankel Leó) utca a lóvasúttal, 1870 körül

Mind a zuglói, mind az óbudai lóvasutak villamosítása 1896-ban fejeződött be. Ekkor adták át a Lánchíd – Bem József (akkor Pálffy) tér – Frankel Leó

(Zsigmond) utca – Zsigmond tér - Lajos utca – Szentlélek tér - Fő tér vonalat. Az 1910-es évek elején egy visszafordító hely („hurok”) épült a Zsigmond téren, majd 1913-ban egy új vonalszakasz is, mely onnét a Bécsi úton át egészen a Vörösvári útig tartott. Ezekből alakultak ki környékünk első villamos vonalai.

Az autóbusz, mint a közforgalmú tömegközlekedés új eszköze a századforduló táján, a motorgyártás fejlődésével, viszonylag rövid idő alatt tért hódított. A rendszeres forgalom 1915. március 1-jén indult, de két év múlva gumi- és üzemanyaghiány miatt az autóbusz-forgalmat meg kellett szüntetni. Az 1920-as évek elején újraindult autóbusz-járatok – az utasforgalmi igények alapján – sok esetben még omnibuszt felváltó viszonylatok voltak. Időközben a városatyák úgy határoztak, hogy egy-kétéves időtartamra magáncégeket is bevonnak az autóbusz-forgalom lebonyolításába. A forgalom szervezését könnyítette a budapesti rendőrfőkapitány 1928 júliusában kiadott rendelete, amely a már bejárt útvonalakon utólagos bejelentés mellett lehetővé tette betétviszonylatok indítását. *Az autóbuszok 1928-ban, 12,6 millió utast szállítva, Budapest tömegközlekedésének 4,35%-át bonyolították le.*

Az 1930-as években három vállalat: a Székesfővárosi Autóbuszüzem (SZAÜ 1923-1932), a Budapesti Autóbusz-közlekedési Rt. (BART 1927-1949), valamint a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt. (BSZKRT 1932-1949), szervezte és bonyolította le a főváros autóbusz-közlekedését. Az SZAÜ és a BART mellett kisvállalkozók is fenntartottak a főváros és közvetlen környéke között közlekedési kapcsolatokat. *Ilyen volt például Tavasz Gusztáv Szépvölgyi úti és Pasaréti út-Gugger-hegyi járata.* [Forrás: www.old-ikarus.hu]

1938-ban két kifutó és egy peremterületek közötti új járatot szerveztek. Ezek egyike az augusztus 15-én indult 29-es busz volt. TAVASZ GUSZTÁV Szépvölgyi úti autóbuszjáratát 1938 óta a BSZKRT Autóbuszüzemének 29-es viszonylata (és ennek 29/A jelű betétviszonylata) váltotta fel, mely a Pálffy [ma Bem József] tértől (illetve a Kolosy térről) a Csatárka útig (illetve a Pálvölgyi-cseppkőbarlangig) közlekedett. Ez utóbbi viszonylat jelentőségét mutatja, hogy e vonalon még 1943 végén is fenntartották az autóbuszforgalmat, amikor a háborús korlátozások miatt az egész fővárosban már csak nyolc vonalon közlekedtek autóbuszok.

Mai szemmel különösnek tűnhet, hogy Újlakon – a városrész centrumát jelentő Kolosy tér érintésével – csak viszonylag későn indult meg a keresztirányú autóbusz-forgalom. Mégsem ezen kell csodálkoznunk, inkább azon az ünneplésen, amellyel az utazóközönség fogadta az új járatot: *"Papi segédlettel, virággal, zászlóval fogadta a lelkes ünneplő közönség az új autóbust, a 29-est. Indulása örömnüpet jelentett Óbuda számára."* [Ld.: Éljen a 29-es! Budai Polgár, 2002. szeptember 14.] A szokatlanul ünnepélyes fogadtatás minden bizonnyal összefüggött azzal az emelkedett hangulattal, ami az embereket eltöltötte Szent István király 900. évfordulójának megünneplése évében. A hagyomány szerint az új buszjáratot DR. PÁLFY LAJOS áldotta meg, aki 1931-1951 között Újlakon volt plébános.

Miserend:**Újlaki plébániatemplom:****hétköznapokon: 6³⁰ és 18⁰⁰**vasárnap: 9⁰⁰, 10³⁰, 18⁰⁰**Szent Mihály kápolna:**vasárnap 11⁰⁰**Szent István kápolna:**hétköznapokon: 17³⁰vasárnap 9⁰⁰ és 11⁰⁰**Gyóntatás:**

hétfő, kedd, szerda:

esti szentmise előtt

csütörtök: esti szentmise után

péntek: 17.³⁰ - 18.³⁰vasárnap: 10.⁰⁰ - 11.³⁰**Szentségimádás:** minden

csütörtökön és minden hónap első

szombatján az esti szentmise után

½ 8-ig.

Zsolozsma:péntek 7⁰⁰ vasárnap 17³⁰**Gyermekeinkért** ajánljuk fel minden hónap 21-én az este 6⁰⁰ (vasárnap a reggel 9⁰⁰) órai szentmisét.**Gyermekek váró házaspárokért**

ajánljuk fel minden hónap első

szombatján az esti 6 órás

szentmisét.

Minden hónap első hétfőjén, azesti szentmise után **papokért****imádkozunk** a Szent Erzsébet

hittan teremben.

Plébániánk rendszeres**programjai:****Iroda**

(Bécsi út 32. Tel: 335-3573):

Hétfő, péntek 10⁰⁰ - 12⁰⁰,

kedd, szerda, csütörtök

16⁰⁰ - 18⁰⁰.**Karitás:** (Bécsi út 18.):hétfő 17⁰⁰ - 19⁰⁰**Könyvtár:**vasárnap 9⁰⁰ - 10³⁰ között.**Nyugdíjas klub:** minden keddendélelőtt 10⁰⁰ órakor a Szent

Erzsébet teremben.

Teadélelőtt: a hónap másodikvasárnapján a 9⁰⁰ órai szentmise

után, a Szent Erzsébet teremben.

Kóruspróbák: kedden éscsütörtökön 19⁰⁰-21⁰⁰ a Szent

István hittanteremben. Minden

érdeklődőt szeretettel várunk.

Családi események:**A keresztség szentségében részesültek:**

Augusztus 13: Bukva Anna Dorottya,

augusztus 27: Szíjjártó-Kertész Noémi és Szíjjártó- Kertész Klára

Elsőáldozáshoz járultak:

Augusztus 14: Benczik Attila

Örök hűséget esküdtek egymásnak:

Augusztus 5: Barna Dániel és Boros Mária,

augusztus 6: Horváth Árpád és Ferenc Kinga,

Sütő Ferenc és Dobó Rita,

augusztus 13: Bukva Zoltán és Novák Rita

Halottaink:

Mátz Károlyné (77),

Hírek:**Plébániai hittanórák szeptembertől:**

- alsó tagozatosok: hétfőn este ½ 6 - ¼ 7 óra

- felső tagozatosok: szerdán este ¾ 6 - ¼ 7 óra

- ifjúsági: kedden este 7 - ½ 9 óra

- felnőttek (katekumenátus is): hétfő este 8-9 óra

- társadalometika: pénteken este 8-10 óra

- bibliaóra: pénteken este 7-8 óra

Iskolai hittanórák szeptembertől:

- Pitypang utcai: kedden délután, (az iskolák rendjéhez igazodva)

- Ürömi úti: szerdán délután

- Törökvészúti: szerdán délután

Képviselőtestületi választás

A Magyarországi Egyházak köztségi Képviselőtestületek Szabályzata szerint egy plébánia képviselőtestületének megbízatása általában 5 évre szól. Plébániánkon a választás utoljára 2006-ban történt, ezért a képviselőtestület a 2011. márciusi gyűlésén úgy határozott, hogy 2011. október 15-én választást tartunk. Ennek előkészítése a szeptember 8-i ülésen történik az új képviselők jelölésével, a jelöltek fényképes listája pedig az októberi Újlaki Hangokban ismertetésre kerül. A választás - az előző választásnál már bevált módon - október 15-én a szombat esti, és 16-án vasárnap egész nap a misék után lesz a hittantermekben.

Újlaki Hangok az Újlaki Katolikus Plébánia lapja, megjelenik havonta. **Kiadja:** Újlaki Sarlós Boldogasszony Plébánia,

1023 Budapest, Bécsi út 32. **Felelős szerkesztő:** Dr. Beran Ferenc plébános, cikkeket-híreket az ujlakiplebanos@gmail.com címre, vagy a Felhévizi úti postaládába várjuk, **lapzártá:** minden hónap 20-a.